

Müzik Kavgası Değil; Medeniyetler Ve Zihniyetler Savaşı

Bazı çevrelerin İtrî ve Dede Efendi'nin şahsına hücumla başlattıkları hareketi, sadece müzik sahasındaki bir tartışmanın, 40 yıllık bir münakaşanın devamı olarak görmek hatalıdır. İtrî'ye düşmanlık neden? Dede Efendi'yi hor görme ne için? Osmanlı'nın kültürünü, sanatını fosil kabul etmenin mânası ne? Etrafında fırtınalar koparılmak istenen Kemân ile tanburun mücadelesi mi? Değil elbet.

Bu mesele müzik meselesi değildir. İlimin, aklın, gerçek doğrunun has düşüncenin; karanlıkla, cehaletle, taklitçilikle, yalanla olan kıyasıya döğüşünün, bitmeyecek çatışmasıdır. Okumaz yazma bilmeyenin âlime, cehlin ilme üstünlüğü olur mu?

İki-üç kendini bilmez inkâr budalası; fosilleşmiş zihniyetleriyle, 600 senelik pırıl pırıl mazisi olan benim ecdadımı çamurlamak istese, yükselir mi? Yabancı uydulduğunu kendilerine gaye edinenler bilmiyorlar mı ki, Türkiye'de artık milletin sine-sinden kopup gelen aydınlar da var. Hakikate karşı duran elleri, hayat ideallerine uzanan dilleri bükecek, susturacaklar var! Haddini bilmeye ne, haddini hatırlatacaklar var elbet. Millî şahsiyeti yükseltecek, millî kültürü horlatmayacak gerçek aydın elbette var, elbette susmayacak.

İtrî'ye Dede Efendi'ye karşı duranlar, meseleyi yanlış yollara, başka istikametlere çekmek suretiyle konuyu, şahıs prestiji arkasında gölgelemek istiyorlar. İşi demogojiye getirip despotça fikirlerini kayıtsız şartsız kabul ettirmek sevda-sındalar. Kendi düşüncelerini benimsemeyen her kesi «devrim düşmanı», diye yaftalamak gayretleri artık eskimiş gayretlerdir. Samimi olmayan gayretlerdir. Bu hareket tarzını tuturanlar, böylece Türkiye'de hiçbir meselenin akıl, ilim ve düşünce plânı içersinde tartışılmasına imkân olmadığını meydanlarda, salonlarda sadece kendi fikirlerinin «söz sahibi» olduğunu, bunun dışında her sesin, çizginin, kalemin «hiç» olacağını söylemek istiyorlar. Ellerinde kara damgalarla her önüne gelenin alnını karalayanlar, neyin doğru neyin yanlış olduğunun tartışmalar sonucu dahi ortaya çıkarılmasına meydan verilmemesini imâ ediyorlar. İstiyorlar.

Yine bunlarca, Klâsik Türk Müsikişinin geliştirilmesine çalışmak «emperyalist devletlerin politikası» icabıdır. Gülmek mi, şaşırma mı lâzım insan karar veremiyor? Hangi emperyalist devlet gerçekte, bizim değerlerimizin yücelmesini ister, bizim kendimizi bilmemizi arzular? Bunun için politika yapar? Bilâkis onlar, bizi yozlaştıran, kültür hayatımızı kemiren müziğin gelişmesini isterler, teşvik ederler. Batının çarpık temellere dayalı medeniyetinin bedava temsilcisi, hoparlörü Adnan Saygunlar'ın, Suna Kanlar'ın istemedikleri, millî uyanıştır. Milletimizin hiç bir hasletinden, değerinden nasibini alamamış olanlar olsa olsa çöküp gitmekte olan bir zihniyetin müzikteki son inilti sesleri olabilir.

İtrî gecesine tahammülü olmayanların, Mehter müziğinden rahatsız olanların bu milletin fertlerinden biri olarak tahayyülü bile bize güç gelir. Mehter, Mohaç'ta millet düşmanlarının kalbini titretiyordu. Türk milletinin gerçek evlâdlarının değil.

Müziğimizin nasıl bir hazine olduğunu, bunun bir çok işin ehli yabancılarca nasıl bilindiğini, bu sahanın otoritelerine bırakmak daha doğrudur. Mesut Cemil Beyler, Konservatuar Müdürü Yusuf Ziya Beyler, Nüvit Özdoğrular, Laika Karabeyler, Hasan Ferit Alnarlar Münir Nureddinler, N. Atlılar elbet Türk müsikişinin değerini o örümcek tutmuş kafalara anlatmasını bilecek ehliyettedirler. Hiçbir himâye ve destek olmaksızın bugüne kadar gelen, halâ taptaze, halâ eskisi kadar canlı Mehter müziğini, klâsik Türk müziğini, Suna Kanlar sizler, unutturabilir misiniz? Bu milletin İtrî'ye sahip çıkmasına, onu sevmesi ne mâni olabilir misiniz? Şöyle kenarda durun hele!

45 yıl önce Türk konservatuarından kapı dışarı edilmiş, Joseph Marks gibilerinin cislahına (1) terk edilmiş o müziğin sizin, borsasını 300-

düklerinizden ne kadar zengin, ne kadar yaşanılır olduğunu görmüyor musunuz?

Geçenlerde Dr. Nevzat Atlıg'ın Devlet Konser Salonu'nu kendi müziğimize kapatanlara karşı bir gösteri gayesiyle düzenlediği «Hamamî Zade İsmail Dede Efendi Konseri»ni takip eden eski Kültür Bakanı Talât Halman'ın şu sözü çok manalıdır :

«Müziğimiz, İtrî ve Dede Efendi, uğruna bakanlık koltuğundan düşmeğe değer.» Daha sonra klâsik koro yöneticisi Dr. Atlıg'ı tebrik eden Halman, müzisyenlere; kendi müziğimize sahip çıkmalarını ve Türkiye'de «zerresel», olmaktan öte ye gidememiş bir müziğin temsilcilerine karşı verilen savaştan, mutlaka galip çıkılacağını söylemiştir.

Olagelen tartışma havasını biz mutlu bir başlangıç kabul edeceğiz. Hiç olmazsa Türk çoçuğu İtrî'nin, Dede Efendi'nin ismini öğrenmiş olmaktadır! Kendi milletinden yetişenler arasın da da dehâların, hem de müzik dehâlarının bulunduğunu görmektedir.

Talât Halman'ın ve mâziye yeni yeni, başka gözle bakmaya başlayan aydının bu millî jestini de, birikmiş olan millî potansiyelin tabii bir ifadesi sayarız...

— Asırlık medeniyetlerin birkaç köksüz tarafından suçlanmasında boy hedefi haline getirilen Buhârî zâde Mustafa İtrî Efendi

Talât Halman

— Yaptığı büyük hatalara rağmen, bir kültür, medeniyet ve zihniyet savaşında millet tarafını tuttuğu için tebrik ediyoruz.